

Helgen, 19.09.25

Innspill Fensfeltet mineralpark

Kommunen har bedt befolkningen om å uttale seg om to alternativer:

Område 1: Nukedalen – Vindsås med atkomst via Dagsrud.

Område 2: Bærevann

Først vil vi si at vi tror at en mineralpark kan være bra for kommunen, men det må gjøres et grundig forarbeid. Dette forarbeidet er delvis gjort gjennom konsekvensutredninger, men i og med at pilotfabrikken enda ikke er realisert, er det mye vi ikke vet om selve prosessene med å utvinne bergarter og nyttiggjøringen av biprodukter. Avgjørelsen om plassering må tas på bakgrunn av et forarbeid, der alle fakta er kommet fram.

Når det gjelder de to alternative plasseringene som kommunen har bedt om en høringsuttalelse på, er vi, etter å ha lest rapportene på kommunens hjemmeside, forundret over at disse områdene fremdeles er alternativer. Rapportene viser at etablering av en mineralpark vil ha svært stor negativ konsekvens for natur og vann for område 1 og kritisk negativ konsekvens for natur, vann og landskap for område 2.

Den samlede uttalelsen viser at Bærevann er det dårligste av alle alternativene kommunen har sett på.

Som er FN-skole vil vi henvise til Innst. 218 S (2021–2022) som er en innstilling til Stortinget fra kommunal- og forvaltningskomiteen angående Norges handlingsplan for å nå FNs bærekraftsmål innen 2030. Her er utdrag av hva innstillingen sier om hvordan Norge skal jobbe opp mot målene:

– Iverksette tiltak for å redusere ødeleggelsen av økosystemer, naturtyper og arter, og for å begrense spredningen av fremmede organismer.

– Sørge for god kunnskap, god forvaltning og overvåkningsprogrammer for å sikre bærekraftig bruk og bevaring av økosystemer på land.

– Utvikle et nasjonalt arealregnskap og en felles metodikk som legger til rette for større bruk av arealregnskap i kommunene.

– Utrede bedre insentiver for kommunene til å ivareta fellesgoder som ikke gir direkte verdiskaping innenfor egen kommune.

– Fremme klimatilpasning i hav og på land gjennom naturbaserte løsninger, og ivareta klimatilpasningshensyn i areal- og ressursbaserte næringer.

– Legge til rette for å skape større verdier av norske skogressurser, fremme en bærekraftig skogforvaltning og kombinere økt skogbruksaktivitet med styrkede miljøhensyn i skogbruket.

– Legge til rette for økt verdiskaping fra utmarken gjennom næringsutvikling basert på høstbare viltressurser.

– Arbeide for at det tas hensyn til bærekraftsmålene i regional og kommunal areal- og samfunnsplanlegging.

– Sikre levedyktige bestander av de fem store rovviltartene jerv, ulv, bjørn, gaupe og kongeørn.

Rapportene som er utført, viser følgende om Bærevann:

1. Konsekvensene for de utredete miljøtema er totalt kritisk negative.

2. Naturmangfold gir kritisk negativ konsekvens da det er særs store verdier tilknyttet en rekke rødlistarter av både nasjonal og internasjonal verdi og forvaltningsansvar.

3. Forurensning og vannmiljø påviser at det er stor fare for forurensning og avrenning fra området. Kritisk negativ konsekvens. Området ligger innenfor det verna vassdraget Herrevassdraget.

4. For landskapsbildet gir området svært stor negativ konsekvens.

5. Friluftslivet vil påvirkes svært negativt.

I tillegg viser rapporten en svært negativ konsekvens med tanke på utslipp av klimagasser.

Videre står det i rapporten: For temaet naturmangfold har vi vist at tiltaket uansett alternativ får svært alvorlige følger, spesielt for Bærevann som har nasjonale til internasjonale verdier. Norges ansvar for å bidra positivt i forhold til naturkrisen gjør at dette må veie tungt.

Resultatene for Nukedalen – Vindsås med atkomst via Dagsrud som et alternativ, er heller ikke gode, selv om dette alternativet er noe mindre katastrofalt enn Bærevann.

Slik alternativene foreligger nå, er dette i strid med det nasjonale arbeidet med FN's bærekraftsmål. En mineralpark kan få store nasjonale konsekvenser, og det er etter vår mening naturlig at Nome kommune har et samarbeid med nabokommunene og overordnede myndigheter for å finne områder hvor konsekvensene for miljøet blir atskillig mindre enn for disse to alternativene.

Som skole er vi også redd for hvordan nærmiljøet vårt kan bli påvirket av dette. Ved Bærevannsalternativet vil turområdene våre bli berørt, og synligheten til mineralparken vil være tydelig. En del spørsmål er heller ikke avklart. F.eks. Hva vil skje med drikkevannskildene våre? Er vi et potensielt terrormål? Hva med radioaktivt støv?

Det er mye som står på spill – både for befolkningen og kommunen som helhet. Konsekvensene for barna og fremtidige generasjoner kan bli store, og vi mener at en plassering som gir så store og kritiske konsekvenser, ikke burde tas med i den videre diskusjonen.

Skal man ha tillit til en prosess, bør avgjørelser ikke være basert på ønsketekning, men på de fakta som er kommet fram.

Mvh

Randi Langeland Ytterbø-Teigen og Niclas Bälldal på vegne av Helgen Montessoriskole